

sar en l'espessa boscúria dels primers compassos de l'itinerari, on paulatinament es guanya alçada i del bosc es passa a matoll i finalment a l'herba i la roca. Arribàvem a l'estany, millor dit, l'embassament mig buit de Respumoso, a negra nit. Això ens impedia veure els pendents ressecs, sobtadament tallats per la fina ratlla horitzontal dels límits de l'aigua, i la minúscula dimensió d'un embassament que en la seva màxima alçada forma un dels estanys més grans del Pirineu.

Després de dormir en el refugi lliure de Piedrafita (de condicions lamentables) sortíem encara amb la llum del frontal en direcció al Barranco de Respumoso. Vam passar pel costat del nou refugi de muntanya en construcció en aquesta zona, el de Respumoso, que en realitat és la reconstrucció de l'antic refugi mai acabat de la Federació Basca de Muntanya. Se'ns va fer de clar mentre pujàvem els forts pendents del pic del Cristall. Va ser una ascensió ben típica de Pirineu: no vèiem el cim, es tractava d'anar superant pendent, sense traces ni fites i pujar intuïtivament. Sabíem on érem, els horaris eren correctes, només calia anar amunt, amunt i amunt. De fet no seguíem el camí "reglamentari" però d'això ens en vam adonar massa tard.

Al cim hi vam esmorzar. Davant nostre en direcció al nord, hi teníem la Cresta. Déu n'hi do el compromís. Res, però, ens impediria de continuar: ens havíem llegit moltes vegades les ressenyes, la teníem memoritzada, sabíem on eren les dificultats més fortes i com esquivar-les si feia falta. El temps s'anunciava esplèndid, la moral, alta.

Vam davallar sense dificultat pel vessant nord del pic i tot flanquejant pel pendent vam anar a parar al

La Cresta del Diable en primer terme des del pic del Cristall. A la dreta, el pic Soulano; i al fons, les crestes de Costerillou i el pic del Balaitous.

El cim del pic del Cristall.

peu del que crèiem que era el Caní del Diable, la primera dificultat remarcable. Mentre ens encordàvem, una altra cordada pujava al fil de la cresta un xic més endavant. Ells, uns bascos, sí que es van situar a peu del Caní. Nosaltres vam fer dues escalades i dos rappels "més del compte".

En Joan feia de primer de la cordada, almenys fins a la Bretxa del Trident Sud. Jo en faria la resta fins al pic Soulano. En Carles amb la seva parsimònia, sense immutar-se, sempre al mig. Ben aviat ens vam ambientar. Les dificultats de les escalades no eren excessivament altes (si ho comparem amb els nivells en què es mou l'escalada esportiva actual) però calia mesurar la dificultat per uns altres paràmetres: uns quants metres de timba, dificultats d'abandonament si fos necessari, anar col·locant els propis punts d'assegurança, la necessitat d'encordar-se i desencordar-se sovint, i per tant molta fluïdesa i atenció en aquestes operacions, evitar també les enganxades i nuades de les cordes,... A part, calia estar disposat a efectuar tot tipus de moviments d'escalada: flanquejos, oposicions, adherències, passos atlètics,... Sobretot feia falta molta intuïció per no equivocar-se en l'elecció dels trams a escalar. En aquests llocs, la rapidesa és tan important com la dificultat superada i per tant cal resoldre les dificultats amb certa brevetat i no pensar a fer floritures. Si a tot això hi afegim que anàvem bastant carregats de "ferros" per assegurar-nos, tenim el "quadre" perfecte d'una escalada pirinenca de primer ordre.

Vam superar el Caní tot efectuant un pas delicat i aeri. Després, ja més fàcilment, la Punta Proserpina, la Punta Lucifer, el Plateau dels Diables i el Trident Sud, tots amb els seus respectius rappels. A la Bretxa del Trident Sud hi dinàrem i reempreníem l'escalada dei-